

Vieraslajiasioiden neuvottelukunnan kokous 24.1.2023

Vieraslajiasioiden neuvottelukunnan toisen toimikauden 15. kokouksessa Tampereen ja Kotkan kaupungit esittelivät vuonna 2022 käynnistyneitä ELY/MMM-rahoitteisia vieraslajihankkeita. Hyviä käytäntöjä vieraslajien torjunnasta kunnissa kuultiin Jyväskylän, Lahden ja Helsingin kaupungeista. Syke esitteli Väyliä vieraslajit ja arvokkaat elinympäristöt –paikkatietoaineistohankkeen tuloksena syntyneen työkalun, hyödynnettäväksi alueellisissa vieraslajien torjuntasuunnitelmissa. Suomen riistakeskus kertoi ajankohtaiset kuulumiset Lappeenrannan koirasusilaumasta. Neuvottelukunnan viestintäjaoston tilannekatsauksessa kerrottiin menneistä ja tulevista viestintätoimista. Luke esitteli vieraslajiviestinnän painopisteet. Lisäksi esiteltiin ja hyväksyttiin uudet lajikorttiluonnokset Vieraslajit.fi-sivustolle. Esillä oli myös muita ajankohtaisia vieraslajiasiota. Kokous pidettiin hybridikokouksena. Kokoukseen osallistui 34 henkilöä, 27 läsnä ja 7 etäyhteydellä.

Torjuttavina lajeina Tampereella, Kotkassa, Jyväskylässä, Lahdessa ja Helsingissä olivat mm. kurturuusu, jättiputki, jättitatar, jättipalsami, lännenpalsami, lupiini, keltamajavankaali, sahalinintatar ja espanjansiruetana. Usea kunta oli osallistunut myös Soolotalkoot -kampanjaan edellisvuosina. Asukkaita oli osallistettu ja koulutettu vieraslajien torjuntaan. Torjunnassa oli kokeiltu mm. kitkentää, kaivuuta, niittoa ja lammaslaidunnusta. Kuntien toimijan muistuttivat, että onnistunut torjunta vaatii pitkäjänteistä sitoutumista ja riittävän määrän toistoja. Tärkeänä pidettiin vieraslajien kartoittamista, toimivia ja ajantasaisia paikkatietoja sekä kohteiden priorisointia. Meren ja vesistöjen läheisyys tekee monen vieraslajin torjunnasta vaikeaa. Haasteita vieraslajityöhön kunnissa tuovat lisäksi niukat resurssit ja vieraslajijätteen käsittely.

Väyliä vieraslajit ja arvokkaat elinympäristöt –paikkatietoaineiston avulla voidaan tunnistaa tie- ja rata-alueet, joissa kasvaa uhanalaisia ja silmälläpidettäviä lajeja, tärkeitä hyönteisten mesi- ja ravintokasveja tai suojelualueita, ja joita komealupiini tai kurturuusu uhkaavat. Tieto esitetään 1 kilometrin ruuduissa ja aineisto on julkaistu avoimena datana. Aineistoa koekäytetään alueellisen torjuntasuunnitelman valmistelussa Varsinais-Suomen ELY:ssä vuonna 2023.

Suomen riistakeskus päivitti ajantasaiset kuulumiset Lappeenrannan nk. Ylämaan koirasusilaumasta. Näyteanalyysien perusteella Lappeenrannan nk. Ylämaan laumassa on ainakin neljä koirasutta. Maa- ja metsätalousministeriö tiedotti asiasta tammikuun lopulla.

Viestintäjaoston puheenjohtaja ja sihteeri jatkavat tehtävissään kevään 2023 eli toimikauden loppuun saakka. Viestintäjaostossa on valmisteltu keväällä julkaistavaa kannanottoa lemmikkien aiheuttamiin vieraslajiriskeihin yhdessä Seura- ja harrastuseläinten neuvottelukunnan (SHEHVNK) kanssa. Viestintää tehdään myös täpläravusta ja rapurutosta, Helmi-vieraspetopyynneistä, sekä ViekasLife- että 2022 käynnistyneiden vieraslajihankkeiden tuloksista. Vieraslajiluetteloihin tehdyt päivitykset huomioidaan ja muutenkin vieraslajiasiaa pidetään mediassa esillä.

Luke esitteli kansallisia vieraslajiviestinnän tavoitteita ja vuoden 2023 painopisteitä. Viestinnän pääkanavana on vieraslajit.fi-sivusto ja viestintä painottuu uusiin kansallisen vieraslajiluettelon lajeihin sekä pohjoista luontoa uhkaaviin haitallisiin vieraslajeihin.

Kokouksessa esiteltiin kuusi uutta vieraslajikorttiluonnosta: karkurikotilo (*Physella acuta*), bambut (*Bambusoideae*), jalopähkinät (*Juglans* sp.), pajuangervoryhmä (*Spiraea salicifolia* –ryhmä), valkopajuangervo (*Spiraea alba*) ja palsternakka (*Pastinaca sativa*). Kaikki kuusi lajikorttia hyväksyttiin lisättäviksi Vieraslajit.fi –sivustolle.

Ajankohtaisissa vieraslajiasioissa esiteltiin Barentsin alueella toteutettavaa vieraslajien torjuntaa edistävää hanketta. Lisäksi kuultiin tilannekatsaukset EU:n vieraslajilainsäädännöstä, kansainvälisistä vieraslajiasioista, kansallisen vieraslajiluettelon päivityksestä, kiehkuravesiruton ja rohmutokon torjunnasta sekä kuparisorsahavainnosta ja siihen liittyen vieraslajilintujen ilmoittamisesta. Muina asioina mainittiin keväällä toteutettava neuvottelukunnan itsearviointi sekä helmikuussa Kainuun Ely-keskuksen järjestämä vieraslajiwebinaari.